

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 25/2020-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní o ústavnej sťažnosti spoločnosti BALU group s. r. o., Považské Podhradie 390, Považská Bystrica, IČO 46 062 823, zastúpenej ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU ŠTRBÁŇ, s. r. o., Dvory 1932, Púchov, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Branislav Štrbáň, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2 R 2/2019 z 22. augusta 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti BALU group s. r. o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2 R 2/2019 z 22. augusta 2019 porušené boli.

2. Okresný súd Prešov je povinný nahradiť trovy konania spoločnosti BALU group s. r. o. v sume 415,51 € (slovom štyristopätnásť eur a päťdesiatjeden centov) na účet jej právnej zástupkyne ADVOKÁTSKEJ KANCELÁRIE ŠTRBÁŇ, s. r. o., Dvory 1932, Púchov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Stav konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. IV. ÚS 25/2020-12 z 22. januára 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť spoločnosti BALU group s. r. o., Považské Podhradie 390, Považská Bystrica, IČO 46 062 823 (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich v záhlaví označených základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 R 2/2019 z 22. augusta 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka sa domáhala vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jej v záhlaví označených základných práv a slobôd napadnutým uznesením okresného súdu, a súčasne žiadala napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Sťažovateľka zároveň požiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 34 168,80 € a náhrady trov konania vo výške 415,51 €.

II.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva:

«Dňa 28.08.2019 bolo v Obchodnom vestníku 166/2019 (K075671) pod sp. zn. 2R/2/2019 zverejnené uznesenie Okresného súdu v Prešove zo dňa 22.08.2019, spis. zn.: 2R/2/2019, ktorým súd v konaní o podaní správcu rozhodol tak, že prvým výrokom určil, že na podanie veriteľa (sťažovateľa), doručené správcovi dňa 17.07.2019, neprihliada ako na prihlášku.

Predmetným podaním si sťažovateľ prihlásil do reštrukturalizácie dlžníka K' Food Distribution s.r.o.; skrátený názov: KFD s.r.o., so sídlom Svätoplukova 6 080 01 Prešov, IČO: 31717811 (ďalej len ako „KFD“) svoje pohľadávky, ktoré mu vznikli titulom zrealizovaných prepravných služieb.

Napriek skutočnosti, že sťažovateľ nedisponuje písomným vyhotovením Uznesenia obsahujúcim náležité odôvodnenie výroku rozhodnutia, pre posúdenie určenia, že na podanie sťažovateľa doručené správcovi dňa 17.07.2019 sa neprihliada ako na prihlášku, vychádza sťažovateľ z dôvodov uvedených správcom v Oznámení zo dňa 24.07.2019, ktorým správca - JUDr. Stanislav Oravec (ďalej len „správca“) notifikoval dôvody nezapisania pohľadávok sťažovateľa do zoznamu pohľadávok dlžníka v rámci reštrukturalizačného konania nasledovne:

- prihláška veriteľa nebola podaná na predpísanom tlačive, ktoré je ustanovené v prílohách vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 665/2005,

- prihláška bola doručená do schránky správcu dňa 16.07.2019, čo správca preukázal priloženou doručenkou, pričom koniec lehoty na prihlasovanie bol stanovený s poukazom na ustanovenie § 203a ZKR na 15.07.2019.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „sťažovateľ postupoval zákonným spôsobom, keď svoje pohľadávky prihlásil do reštrukturalizačného konania dlžníka, a to spôsobom, ktorý umožňuje zákon a v lehote danej zákonom. Nemôže byť teda na úkor sťažovateľa, že si zvolil spôsob doručenia, ktorý mu umožňuje zákon a vychádzal z toho, že na Ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk, za ktorého obsah zodpovedá Úrad

podpredsedu vlády SR, sú formuláre, ktoré korešpondujú s osobitnými právnymi predpismi (v tomto prípade so ZKR), a že jeho elektronické podanie urobené na predpísanom formulári bude doručené do elektronickej schránky správcu načas.“

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že „správca v Oznámení konštatuje, že koniec lehoty na prihlasovanie bol s poukazom na ustanovenie § 203a ZKR stanovený na 15.07.2019, pričom podanie sťažovateľa ako veriteľa, ktorým si tento prihlasoval svoje pohľadávky, bolo do schránky správcu doručené dňa 16.07.2019, čo správca preukázal priloženou doručenkou.

Sťažovateľ si svoje pohľadávky uplatňoval prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorý pohľadávky prihlásil do reštrukturalizácie dlžníka prostredníctvom zaslania aktuálne platného elektronického formulára na portáli slovensko.sk do elektronickej schránky správcu dňa 15.07.2019 o 20:44:59 hod., teda v posledný deň lehoty, kedy bolo možné doručiť správcovi prihlášky. Nad rámec uvedeného sťažovateľ doručil príslušnému správcovi prihlášku aj elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu, a to rovnako deň 15.07.2019 o 23:17 v zmysle § 125 ods. 1 CSP.

Podľa vyjadrenia Ústredného kontaktného centra prevádzkovaného Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby došlo pri spracovaní elektronického podania, ktorým právny zástupca sťažovateľa uplatnil pohľadávky u správcu, k chybe na strane Ústredného portálu verejnej správy, kedy pri zvýšenej záťaži nedošlo k spracovaniu zasielanej správy. Spracovanie bolo obnovené až dňa 16.07.2019 o 08:44:50 hod., čo korešponduje s predloženou doručenkou správcu. Ústredné kontaktné centrum teda potvrdilo chybu pri doručovaní vyššie uvedeného podania, pričom zároveň uviedlo, že ak by nedošlo k chybe pri spracovaní, elektronická správa by bola doručená ešte dňa 15.07.2019, teda v zmysle § 203a ods. 3 ZKR by bola lehota zachovaná.

Podanie sťažovateľa bolo urobené v posledný deň lehoty na prihlasovanie, t. j. 15.07.2019. V dôsledku technickej chyby na strane Ústredného portálu verejnej správy podanie nemohlo byť správcovi doručené riadne a včas, t. j. 15.07.2019, a to bez akéhokoľvek zavinenia na strane sťažovateľa. Elektronická správa bola doručená do schránky správcu bezprostredne po automatickom obnovení spracovania, a to 16.07.2019 o 08:44:50 hod.

Právne významným zostáva, že napriek uvedeným skutočnostiam preukazujúcim včasné doručenie prihlášky správcovi v deň 15.07.2019, sťažovateľ (po prijatí doručenky s vyznačením prijatia správy na strane správcu až dňa 16.07.2019) ešte v deň 16.07.2019 odoslal súhrnnú prihlášku na predpísanom tlačive podľa vzoru stanoveného vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 665/2005 aj v listinnej podobe poštou, a to odvolávajúc sa na § 197a ods. 3 ZKR.

Zákonodarca teda priamo v § 197a ods. 3 ZKR upravuje prípad, kedy nebola prihláška veriteľa (v tomto prípade sťažovateľa) správcovi doručená včas z dôvodov mimo veriteľa, pričom ZKR explicitne ustanovuje, že lehota na podanie prihlášky sa považuje za zachovanú, ak sa prihláška doručí správcovi najneskôr do troch pracovných dní no uplynutí lehoty na prihlásenie, ktorú zákonnú podmienku sťažovateľ splnil. “.

5. Napadnuté rozhodnutie je podľa sťažovateľky arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže zastáva názor, že „nesprávnym a nezákonným procesným postupom orgánu verejnej moci bolo porušené jeho ústavné právo konať pred súdom, keď konajúci súd si pred vydaním Uznesenia náležite nezistil skutkový stav a neumožnil sa sťažovateľovi v prejednávanej právnej veci vyjadriť, čo napokon viedlo k ujme na sťažovateľových právach.

Sťažovateľ si týmto dovoľuje poukázať aj na ďalšie procesné pochybenie orgánu verejnej moci, ktorý mal a mohol za účelom zisťovania, či sú splnené predpoklady pre určenie, že sa na prihlášku sťažovateľa neprihliada, nariadiť vo veci pojednávanie alebo (aspoň) si vyžiadať od sťažovateľa jeho vyjadrenie, ktorý postup má oporu aj v samotnom ZKR.

V tejto súvislosti sťažovateľ osobitne zdôrazňuje význam posúdenia prihlášky sťažovateľa zo strany konajúceho súdu, keď pre prípad neakceptácie prihlášky veriteľa (sťažovateľa) tento definitívne (bez možnosti uplatnenia opravného prostriedku) stratí právny status veriteľa, ergo stratí majetok - pohľadávku. Preto je vecou súdu náležite zistiť skutkový stav a právne významné skutočnosti, ktoré determinujú jeho následné rozhodnutie vo veci určenia, či sa na prihlášku veriteľa prihliada alebo nie.

Sťažovateľ má za to, že súd objektívne a najmä spravodlivo nevie v rámci takéhoto konania (o určenie, či sa na prihlášku veriteľa prihliada alebo nie) vyhodnotiť skutkový stav

výlučne na základe podkladov poskytnutých správcom bez akéhokoľvek (čo i len písomného) vyjadrenia veriteľa, čo nepochybne dokazuje aj sťažovateľom označená vec. Apropo, právo sťažovateľa vyjadriť sa k skutočnostiam jeho právnej veci, v rámci ktorej môžu byť jeho práva a oprávnené záujmy priamo dotknuté, je elementárnym procesným a ústavným právom každého účastníka súdneho konania.

Sťažovateľ má za to, že konajúci súd mu vyššie deklarovaným procesným postupom de facto znemožnil realizáciu jeho procesných práv na účinnú a včasnú obranu proti, čím mu odňal možnosť konať pred súdom a porušil jeho ústavné právo na spravodlivú súdnu ochranu.“.

III.

Vyjadrenia odporcu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

6. K veci sa vyjadril predseda okresného súdu listom sp. zn. 1 SprO 175/2020 zo 17. februára 2020, v ktorom skonštatoval, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so stanoviskom zákonného sudcu, ktoré bolo doručené ústavnému súdu k sp. zn. IV. ÚS 141/2019 zo 17. januára 2020 a v ktorom sa uvádza:

„Mám za to, že v danej právnej veci som rozhodol v súlade s platným právom a rozhodovacou praxou, ako aj za podpory komentárov odborných autorov. Nesúlad medzi ustanoveniami Zákona o eGovernmente, ktoré umožňujú využiť na podanie prihlášky pohľadávky elektronický formulár, a kogentným ust. § 29 ods. 1 ZKR, v zmysle ktorého musí byť prihláška podaná na predpísanom tlačive je zrejmy. Vzory tlačív pre podávanie prihlášok sú pritom v zmysle ust. § 204 písm. g) ZKR určené Vyhláškou. V zmysle ust. § 25 Vyhlášky vzory tlačív pre podávanie prihlášok tvoria prílohy č. 4 až 6 Vyhlášky. Osobitnú úpravu, ktorá by umožňovala prihliadať na prihlášku pohľadávky podanú na inom ako Vyhláškou vymedzenom tlačive ZKR neobsahuje a tak pri skúmaní naplnenia obsahových a formálnych náležitosti prihlášky pohľadávky sa musí postupovať podľa ust. § 29 ods. 1 ZKR v spojení s ust. § 25 Vyhlášky.

Vychádzajúc z normatívneho znenia ust. § 25 Vyhlášky mám za to, že v prípade, ak by mal zákonodarca v úmysle vytvoriť zákonnú možnosť využitia elektronických formulárov pre elektronické podanie sprístupnených v module elektronických podaní prihlášok pohľadávok,

zakomponoval by túto možnosť komplexne (nie iba obmedzene v rozsahu doručovania) do znenia ust. § 197a ods. 4 ZKR a súčasne by upravil znenie ust. § 29 ods. 1 ZKR v spojení s ust. § 25 Vyhlášky, tak aby okrem vzorov tlačív tvoriacich prílohu č. 4 až 6 Vyhlášky pripúšťalo aj využitie elektronických formulárov pre elektronické podanie sprístupnených v module elektronických podaní ústredného orgánu verejnej správy.“

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zároveň uviedol, že *„uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 17.02.2020 č. k. 2R/2/2019-626 bolo zastavené reštrukturalizačné konanie voči dlžníkovi KFD s.r.o. a zároveň bolo začaté konkurzné konanie a vyhlásený konkurz na jeho majetok, pričom veritelia dlžníka vrátane sťažovateľov boli vyzvaní na prihlásenie svojich pohľadávok v základnej prihlasovacej lehote. Všetci dotknutí sťažovatelia teda majú novú zákonnú lehotu na prihlasovanie svojich (totožných) nárokov v zmysle ustanovení Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, a teda žiadna nimi tvrdená škoda im nevznikla.“*

Okresný súd súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd podaním z 21. februára 2020 upovedomil zúčastnenú osobu (JUDr. Stanislav Oravec, správca) podľa § 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a o možnosti vyjadriť sa k nej podľa § 126 zákona o ústavnom súde. Zúčastnená osoba sa v lehote stanovenej ústavným súdom k prijatej ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

8. Sťažovateľka v stanovisku k vyjadreniu predsedu okresného súdu doručenom ústavnému súdu 27. februára 2020 zotrvala na svojich sťažnostných námietkach a zdôraznila:

„V prílohe vyjadrenia sa nachádza vyjadrenie zákonného sudcu vo veci sp. zn. 2R/2/2019 avšak k č. IV. ÚS 141/2019-29 k veriteľovi CONSUMA SPÓLKA Z ORGANICZONA ODPOWIEDZIALNOŚCIA, a nie ku konaniu č. IV. ÚS 25/2020-30 vzťahujúcemu sa k veriteľovi – sťažovateľovi.“

Sťažovateľka súhlasila s upustením od ústneho pojednávania.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií

(III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu sp. zn. 2 R 2/2019 z 22. augusta 2019.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

17. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

18. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

20. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

21. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, avšak v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

22. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. V okolnostiach posudzovaného prípadu okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že na podanie sťažovateľky sa neprihliada ako na prihlášku do reštrukturalizačného konania z dôvodu, že prihláška sťažovateľky nebola podaná na predpísanom tlačive, ktoré je ustanovené v prílohách vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 665/2005 Z. z.“), a z dôvodu, že prihláška bola doručená do schránky správcu 16. júla 2019 a koniec lehoty na prihlasovanie bol stanovený s poukazom na § 203a zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) na 15. júl 2019.

24. Podľa § 197a ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii písomnosti určené správcovi možno podať elektronicky aj do elektronickej schránky správcu prostredníctvom na to určeného elektronického formulára; elektronické podanie a jeho prílohy musia byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby oprávnenej na podanie elektronickeho podania.

25. Podľa § 197a ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak písomnosti určené správcovi nemožno doručiť elektronicky do elektronickej schránky správcu preukázateľne z dôvodov, ktoré nenastali na strane podávajúcej osoby, lehota na podanie písomností sa považuje za zachovanú, ak sa písomnosti doručia správcovi najneskôr do troch pracovných dní po uplynutí lehoty podľa tohto zákona.

26. Podľa § 197a ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na elektronicke doručovanie elektronickech podaní správcovi sa použije osobitný predpis.

27. Podľa § 122 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ustanovenia § 29 ods. 1 až 6 a 8 sa použijú primerane.

28. Podľa § 29 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii prihláška musí byť podaná na predpísanom tlačive a musí obsahovať základné náležitosti, inak sa na prihlášku neprihliada.

29. Podľa § 25 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. vzory tlačív na podávanie prihlášok a vzory tlačív príloh a údaje zapisované do nich spolu s vysvetlivkami k týmto zápisom sú uvedené v prílohách č. 4 až 6.

30. Podľa § 3 písm. i) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) je elektronickeým formulárom elektronickeý dokument obsahujúci automatizovane spracovateľné pravidlá, prostredníctvom ktorých je možné elektronickeými prostriedkami vyplniť a prezentovať vyplnené údaje v štruktúrovanej forme, spracovateľnej aj automatizovaným spôsobom informačnými systémami; elektronickeý formulár tvoria identifikačné údaje, dátové prvky tvoriace dátovú štruktúru, a to bez vyplnených údajov, a pravidlá na vyplnenie a na zobrazenie vyplnených údajov.

31. Podľa § 3 písm. j) zákona o e-Governmente sú elektronickým podaním údaje vyplnené podľa elektronického formulára, ktoré na účely výkonu verejnej moci elektronicky alebo na účely jeho začatia zasiela orgánu verejnej moci osoba, ktorá je účastníkom konania.

32. Podľa § 24 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronický formulár pre elektronické podanie je platný, ak je sprístupnený v module elektronických formulárov a jeho platnosť nebola zrušená.

33. Podľa § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1.

34. Podľa § 28 zákona o e-Governmente elektronické podanie, vrátane príloh, má rovnaké právne účinky ako návrh na začatie konania, žaloba, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument, vrátane príloh, ktoré sa podľa osobitného predpisu podávajú alebo doručujú orgánu verejnej moci v listinnej podobe.

35. Sťažovateľka je presvedčená, že napadnuté uznesenie je arbitrárne a trpí nedostatkom náležitého a presvedčivého odôvodnenia skutočností, ktoré viedli okresný súd k záveru, že sa na jej podanie neprihliada ako na prihlášku v reštrukturalizačnom konaní, čo má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia.

36. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade

a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

37. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

38. Z § 197a ods. 1 a 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že písomnosti určené správcovi možno podať elektronicky aj do elektronickej schránky správcu prostredníctvom na to určeného elektronického formulára; elektronické podanie a jeho prílohy musia byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom osoby oprávnenej na podanie elektronického podania. Na elektronické doručovanie elektronických podaní správcovi sa použije osobitný predpis. Týmto osobitným predpisom je zákon o e-Governmente. Podľa § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo doručením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1.

39. V okolnostiach danej veci je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné poukázať na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 100/2019 z 22. októbra 2019, podľa ktorého ústavný súd vzhľadom na námietky sťažovateľky konštatuje, že v zmysle citovaných právnych predpisov sťažovateľka bola oprávnená elektronicky komunikovať so správcom, teda aj využívať elektronické služby poskytované portálom a komunikovať so správcom elektronicky, a je nepochybné, že elektronický formulár bol vytvorený portálom. Pokiaľ portál umožnil podanie prihlášky pohľadávky sťažovateľky elektronicky a vytvoril na to určený formulár, ktorý sťažovateľka riadne vyplnila a riadne autorizovala a následne doručila správcovi, čo ani nebolo sporné, tak potom túto prihlášku podľa názoru ústavného súdu nie je možné odmietnuť z dôvodu, že vzhľad formulára vyplneného sťažovateľkou na portáli sa nezhoduje so vzhľadom vzoru tlačiva na podávanie prihlášok podľa vyhlášky č. 665/2005 Z. z. s odvolaním sa na prísne formálne posudzovanie prihlášky.

40. Predmetom konania vo veci sťažovateľky bolo rozhodnutie súdu o neprihliadnutí na jej podanie ako na prihlášku do reštrukturalizačného konania. Ak by okresný súd prihliadol na znenie § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente, potom by nevyhnutne dospel k záveru, že prihlášku sťažovateľky podanú elektronicky je potrebné akceptovať aj napriek rozdielnemu vzhľadu so vzorom tlačiva na podávanie prihlášok podľa vyhlášky č. 665/2005 Z. z., keďže sťažovateľka postupovala *lege artis* a nemôže niesť zodpovednosť za to, že portál poskytuje jeho užívateľom nevyhovujúce elektronické formuláre, resp. že majú nedostatky. Portál bol vytvorený štátom v záujme elektronickej úradnej komunikácie s ktorýmkoľvek orgánom verejnej moci, preto orgány verejnej moci sú povinné akceptovať komunikáciu prostredníctvom portálu, ako aj formuláre, ktoré sú tam k dispozícii na využitie, aj v prípade, že vykazujú nedostatky, a zodpovednosť za nedostatky formulárov tam zverejnených a poskytnutých na elektronickú komunikáciu nemožno prenášať na subjekty, ktoré prostredníctvom portálu komunikujú.

41. Ústavný súd už judikoval, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie, je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 30/97, III. ÚS 259/2010). Vzhľadom na to aj právo veriteľa na podanie prihlášky do reštrukturalizačného konania je

súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ak okresný súd prvým výrokom napadnutého uznesenia rozhodol, že sa na podanie sťažovateľky neprihliada ako na prihlášku, odoprel jej ochranu už označených práv (bod 1 výroku nálezu).

42. Okresný súd rozhodol, že na podanie sťažovateľky sa neprihliada ako na prihlášku aj z dôvodu, že prihláška bola doručená do schránky správcu oneskorene, a to až 16. júla 2019, pričom koniec lehoty na prihlasovanie bol stanovený s poukazom na § 203a zákona o konkurze a reštrukturalizácii na 15. júl 2019.

43. Podľa stanoviska Ústredného kontaktného centra Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby z 31. júla 2019 pri spracovaní elektronického podania sťažovateľky došlo k chybe na strane Ústredného portálu verejnej správy, keď pri zvýšenej záťaži nedošlo k spracovaniu tejto správy a spracovanie bolo automaticky obnovené až 16. júla 2019 o 08:44:50 h. V dôsledku toho bolo potvrdené, že došlo k chybe pri spracovaní uvedeného podania a v prípade, ak by nedošlo k chybe pri spracovaní, elektronická správa by bola doručená ešte 15. júla 2019.

44. Tým, že okresný súd prvým výrokom napadnutého uznesenia rozhodol, že na podanie sťažovateľky sa neprihliada ako na prihlášku z dôvodu oneskoreného podania, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to v podobe odmietnutia práva na prístup k súdu (bod 1 výroku nálezu).

45. V prípade, že elektronicky podaná prihláška veriteľa bola v reštrukturalizačnom konaní doručená do elektronickej schránky správcu po zákonom stanovenej lehote z dôvodu na strane Ústredného portálu verejnej správy a ak by k tejto chybe nedošlo, bola by doručená včas, sa považuje za preukázané, že prihláška veriteľa v reštrukturalizačnom konaní bola doručená v zákonom stanovenej lehote.

46. Vzhľadom na to, že okresný súd sa sťažovateľke v rámci rozhodovania o neprihliadnutí na jej podanie ako na prihlášku neumožnil vyjadriť k veci, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k neprípustnému zásahu aj do jej základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny (bod 1 výroku nálezu).

VI.

Záver

VI.1 K bodom 1 a 3 výrokovej časti nálezu

47. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti navrhla aj zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Keďže na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že prvým výrokom napadnutého uznesenia okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ústavný súd preto mohol zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu v prvom výroku a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Vzhľadom na to, že uznesením okresného súdu č. k. 2 R 2/2019-626 zo 17. februára 2020 bolo zrušené reštrukturalizačné konanie proti dlžníkovi, bolo začaté konkurzné konanie a vyhlásený konkurz na majetok dlžníka K' Food Distribution s. r. o., zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie už neprichádzalo do úvahy (body 1 a 3 výroku nálezu).

48. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požiadala aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 34 168,80 €. Vzhľadom na to, že uznesením okresného súdu č. k. 2 R 2/2019-626 zo 17. februára 2020 bolo zrušené reštrukturalizačné konanie proti dlžníkovi, bolo začaté konkurzné konanie a vyhlásený konkurz na majetok dlžníka K' Food Distribution s. r. o. a veritelia boli vyzvaní, aby si prihlásili svoje pohľadávky

do konkurzného konania, začala plynúť nová lehota na prihlásenie pohľadávok veriteľov, z tohto dôvodu neprichádzalo do úvahy priznanie primeraného finančného zadostučinenia (bod 3 výroku nálezu).

VI.2 K bodu 2 výrokovej časti nálezu

49. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požiadala ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktorú vyčíslila sumou 415,51 € za 2 úkony právnej služby (prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ústavná sťažnosť) vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

50. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

51. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorej výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2018 predstavovala sumu 980 €.

52. Ústavný súd preto v súlade s touto vyhláškou priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 415,51 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v sume po 163,33 € za dva úkony a dva režijné paušály v sume po 9,80 € vrátane 20 % DPH, ktoré zaviazal uhradiť okresný súd (bod 2 výroku nálezu).

53. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu